

Nová éra centrálních bank?

Helena Horská | Publikováno v E15 25.2.2010

Před třemi lety (přesněji řečeno v březnu 2007), kdy ČNB vyhlásila nový dvouprocentní inflační cíl, byla meziroční míra inflace na dvouprocentní úrovni pro mnohé ekonomy synonymem cenové stability, laicky řečeno inflací „tak akorát“.

Falešná iluze

Světová hospodářská krize ale povzbudila odbornou diskuzi na téma cenové stability a odpovědnosti centrálních bank. Mluví se o jejich odpovědnosti nejen za vývoj úzce definovaného indexu spotřebitelských cen, ale také za vývoj cen aktiv. Ačkoli v odborných kruzích se už delší dobu vedla debata, zda je vhodné rozšířit zorný úhel centrálních bank o ceny aktiv a jak to případně udělat, v praxi se významné centrální banky stále orientovaly pouze na spotřební inflaci.

Ukazuje se, že centrální bankéři žili ve falešné iluzi, že pomocí stabilního a nízkého růstu spotřebitelských cen lze dosáhnout dlouhodobě stabilní ekonomiky a trvale rostoucí životní úrovně. Největší poválečná recese ale odhalila, že nestačí sledovat na obrazovce vývoj indexu spotřebitelských cen. Je nutné sledovat i další proměnné jako vývoj cen nemovitostí a cenných papírů, stejně jako úvěrovou politiku bank. Spotřebitelská inflace a inflace cen akcií jsou dvě spojené nádoby – klesá-li hladina v jedné nádobě, ve druhé naopak roste.

Širší záběr

Mezinárodní měnový fond – strážce stability finančního systému ve světě – se proto ujal iniciativy a začal se zamýšlet nad rekonstrukcí dosavadního rámce fungování centrálních bank. Jedna z myšlenek, se kterou MMF přichází, se týká inflačního cíle. Ten by měl být zvýšen dejme tomu na čtyři procenta, aby centrální banky měly větší prostor pro manévrování, zasáhne-li ekonomiku velký šok.

S vyšší inflací budou také vyšší průměrné nominální úrokové sazby, a případná deflace tak bude hrozit z větší vzdálenosti. Vedle toho by centrální bankéři měli rozšířit arzenál svých zbraní proti ekonomické nestabilitě. Vedle standardně používaných úrokových sazeb by měli častěji přemýšlet o správném nastavení pravidel pro podnikání ve finančním sektoru.

Představa fondu je asi taková, že centrální banka si vedle spotřebitelské inflace bude hlídat i vývoj cen aktiv a finančního sektoru jako celku, aby zajistila cenovou stabilitu v daleko širším rozsahu, než to dělala doposud.

Lákavá možnost

Co z toho plyne pro nás? Možná se v budoucnu staneme svědky přehodnocení cenové stability ve směru vyšší inflace („tak akorát“ bude prostě o něco vyšší). A pokud Evropská centrální banka a Evropská komise vyslyší volání po vyšší inflaci, pak i ČNB (pokud už tou dobou nebudeme v eurozóně) se vydá stejným směrem. Ač se tato možnost zdá být zatím hypotetická, pro mnohé vlády světa může být přitažlivá. Už jen proto, že vyšší inflace a vyšší nominální růst ekonomiky pomůže splácet nahromaděné vládní dluhy. Jakémukoli posunu inflačního cíle musí ale

předcházet vyhodnocení přínosů a nákladů vyšší inflace. Inflace je dobrý sluha, ale zlý pán.

Autorka je analytčkou Raiffeisenbank